

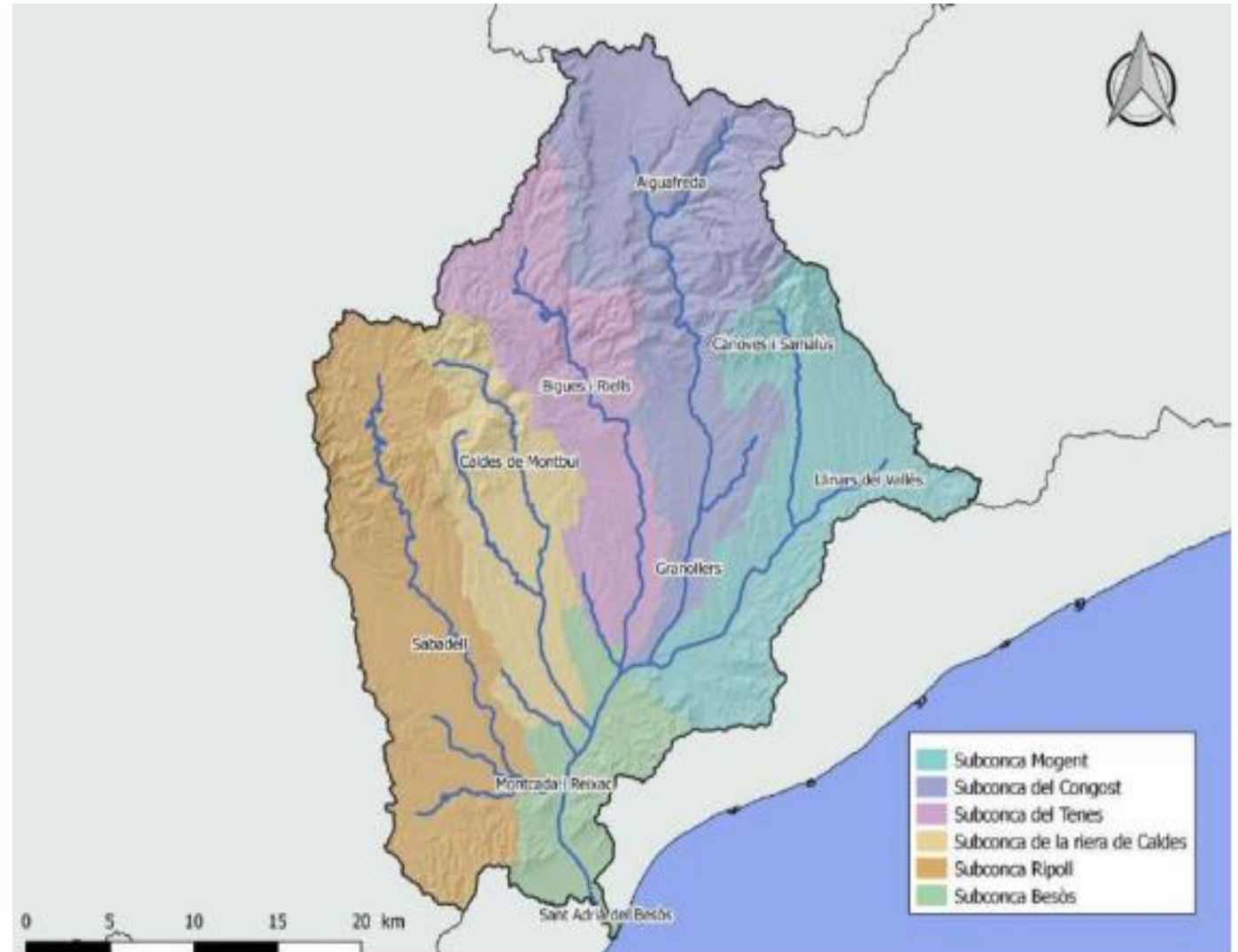
**L'Urban River Lab:
10 anys de recerca en rius altament modificats**

**Jornades sobre el sistema
fluvial de Ripollet**

La conca del Besòs

- La conca del Besòs, ubicada a la província de Barcelona, té una superfície total de 1.038 km².
- Inclou un total de 79 municipis on habiten aproximadament 2 milions de persones, convertint-se en una de les conques hidrogràfiques més poblades de Catalunya.
- Des del punt de vista hidrològic, es defineix per tenir un règim mediterrani caracteritzat per una variabilitat climàtica interanual (Cuddenec, et al., 2007).

La conca del Besòs

Des del punt de vista històric, és remarcable la gran expansió industrial i demogràfica que va patir la conca al llarg de les dècades dels anys 60 i 70, amb el conseqüent impacte sobre els ecosistemes fluvials. Va ser tan gran l'impacte que durant un llarg període de temps es va considerar **el riu Besòs un dels més contaminats d'Europa**.

En aquest sentit hi va haver dos factors que van fer canviar el paradigma de la conca:

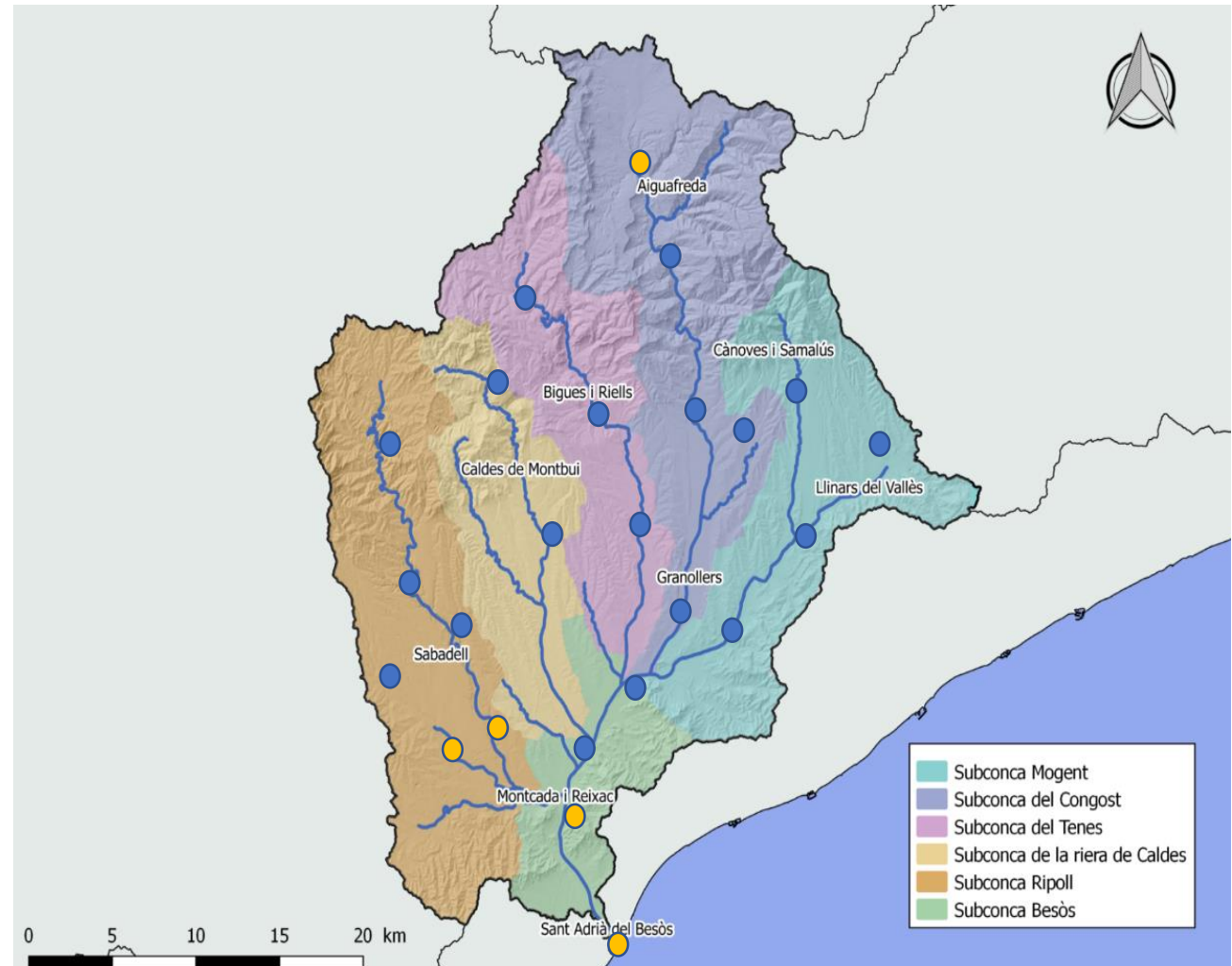
- El **1995** a Catalunya es va aprovar el Pla de Sanejament per donar compliment de la directiva europea 91/271/CEE. En aquell moment, la conca del Besòs només tenia un total de 2 EDAR, en contrast amb les 27 EDAR que hi ha actualment en funcionament.
- L'any **2000** amb l'aprovació de la Directiva Marc de l'Aigua (DMA, 2000/60/CEE), que proposava assolir un estat ecològic correcte de totes les masses d'aigua dels Estats Membre.

Consorci Besòs Tordera

- Fundat l'any 1988
- Integrat actualment per:
  - 64 Ajuntaments del Barcelonès, Moianès, Osona, Vallès Occidental i Vallès Oriental
  - Consell Comarcal del Vallès Oriental
  - Diputació de Barcelona
  - Àrea Metropolitana de Barcelona
  - Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental.

- EDAR Consorci Besòs Tordera
- EDAR Altres administracions

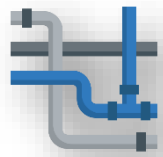
Consorci Besòs Tordera

27 EDAR
50 EBAR

Control d'abocaments d'AR
industrials ~ **4.000 industries**

300 km **col·lectors**
1.200 km **clavegueram**

Projectes i obres d'ampliació i
millora en col·lectors i EDAR

450.000 **habitants**
1.200 km²

Gestió del **medi fluvial**
Programa d'educació ambiental

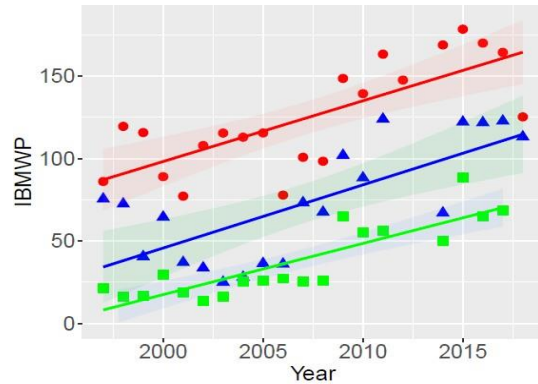

Laboratori d'anàlisis

Innovació aplicada al sanejament

Estat de qualitat ecològica

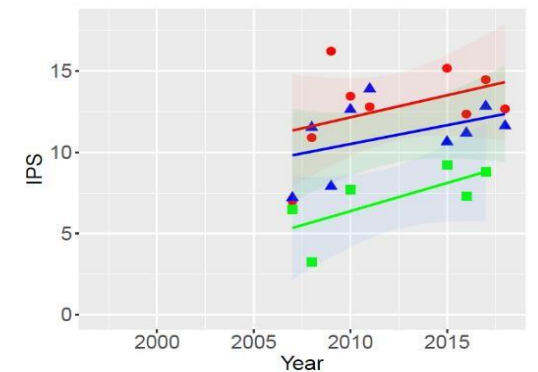
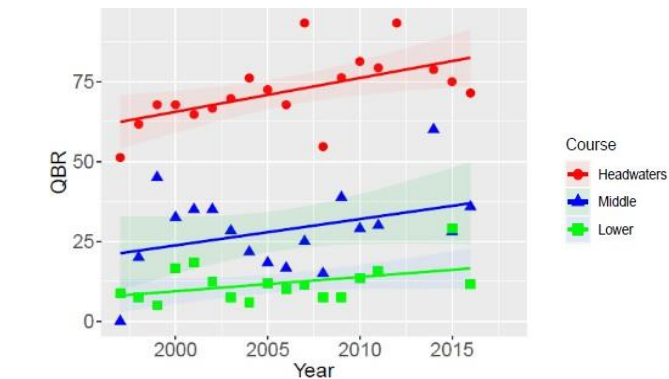

- En els últims 20 anys, l'estat de qualitat ecològica dels sistemes fluvials a les conques Besòs i Tordera han millorar considerablement.

- La DMA utilitza diferents indicadors biològics per mesurar l'estat de qualitat ecològica. Concretament ens centrem en macroinvertebrats (IBMWP), vegetació de Ribera (QBR) i algues diatomees (IPS).

- Les EDAR tenen una alta capacitat d'eliminació de nutrients (>90%).

- Els sistemes fluvials de les conques Besòs i Tordera tenen una baixa capacitat de dilució.

Com podem millorar la qualitat de l'estat ecològic dels nostres sistemes fluvials?

URL neix com una infraestructura experimental per generar coneixement empíric

- **Ciència:** Millorar la qualitat ecològica dels sistemes fluvials altament modificats
- **Aplicació:** Entendre com l'aplicació de tècniques de bioenginyeria per a la restauració dels rius influeix en la dinàmica dels nutrients a les rieres urbanes
- **Gestió:** Estratègies per disminuir els efectes de les aportacions urbanes als rius i augmentar la integritat de l'ecosistema ripari.
- **Societat:** difondre el coneixement sobre els efectes de l'activitat urbana sobre els sistemes fluvials i les maneres de millorar-la

Canals (12m i 35 m)

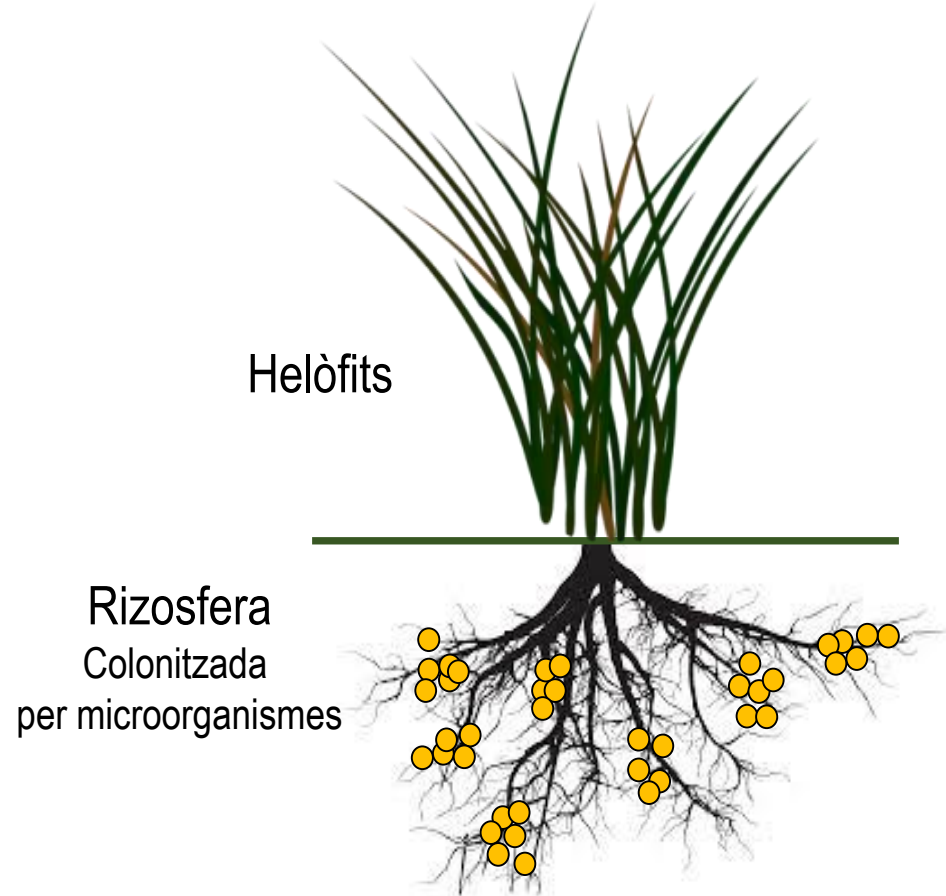
Wetlands

Resturació fluvial des d'una perspectiva funcional: l'ús de tècniques de bioenginyeria

Comprendre el paper funcional dels helòfits utilitzats en tècniques de bioenginyeria en la química de l'aigua de corrent

**Les tècniques de
bioenginyeria poden
promoure l'eliminació de N
i C en sistemes fluvials?**

**La importància de la rizosfera com a potenciador de
l'activitat microbiològica**

Control

Iris

Scirpus

Phragmites

Objectiu:

Efecte dels helòfits utilitzats en tècniques de bioenginyeria sobre l'eliminació de carboni i nitrogen.

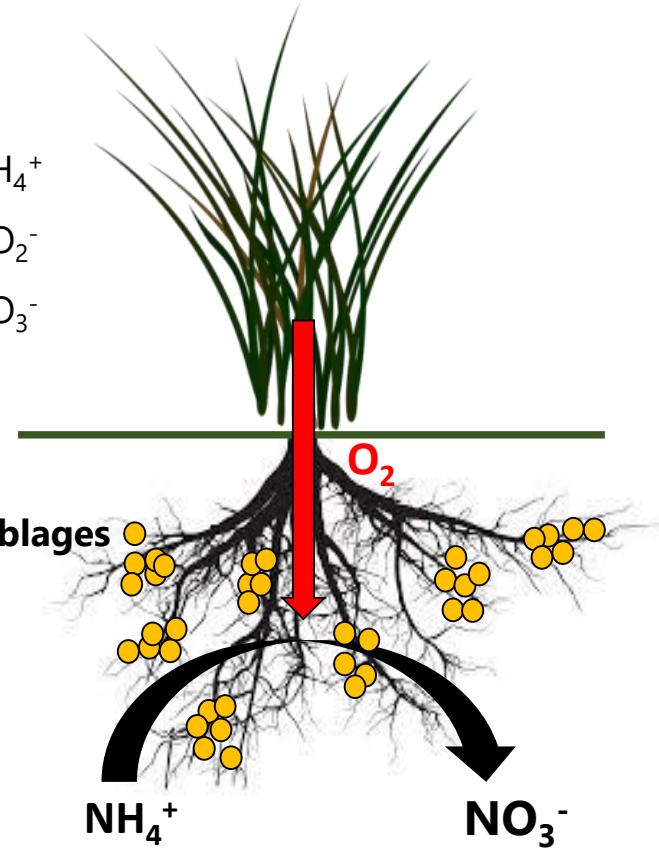
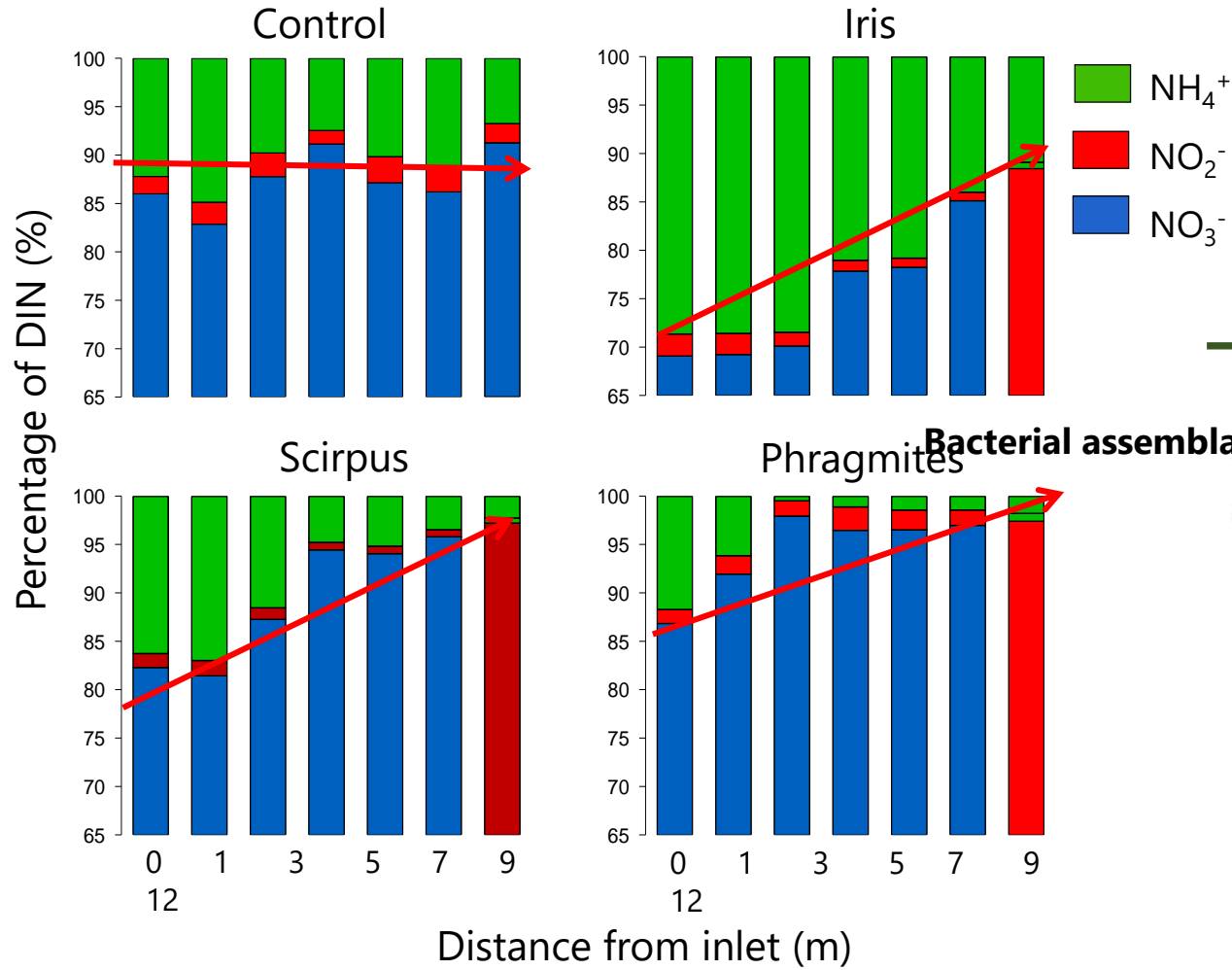
Configuració experimental:

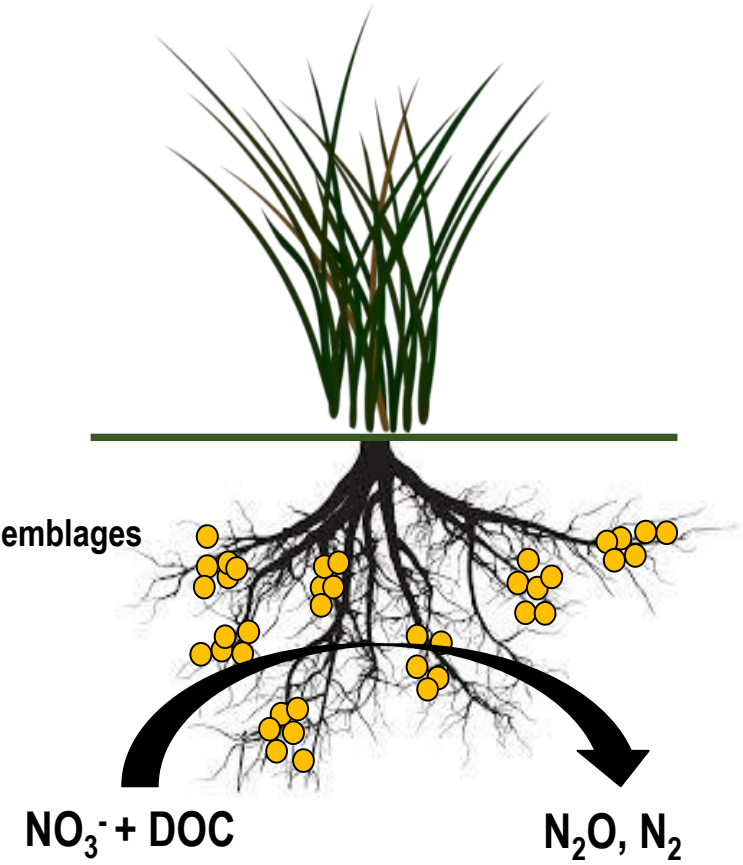
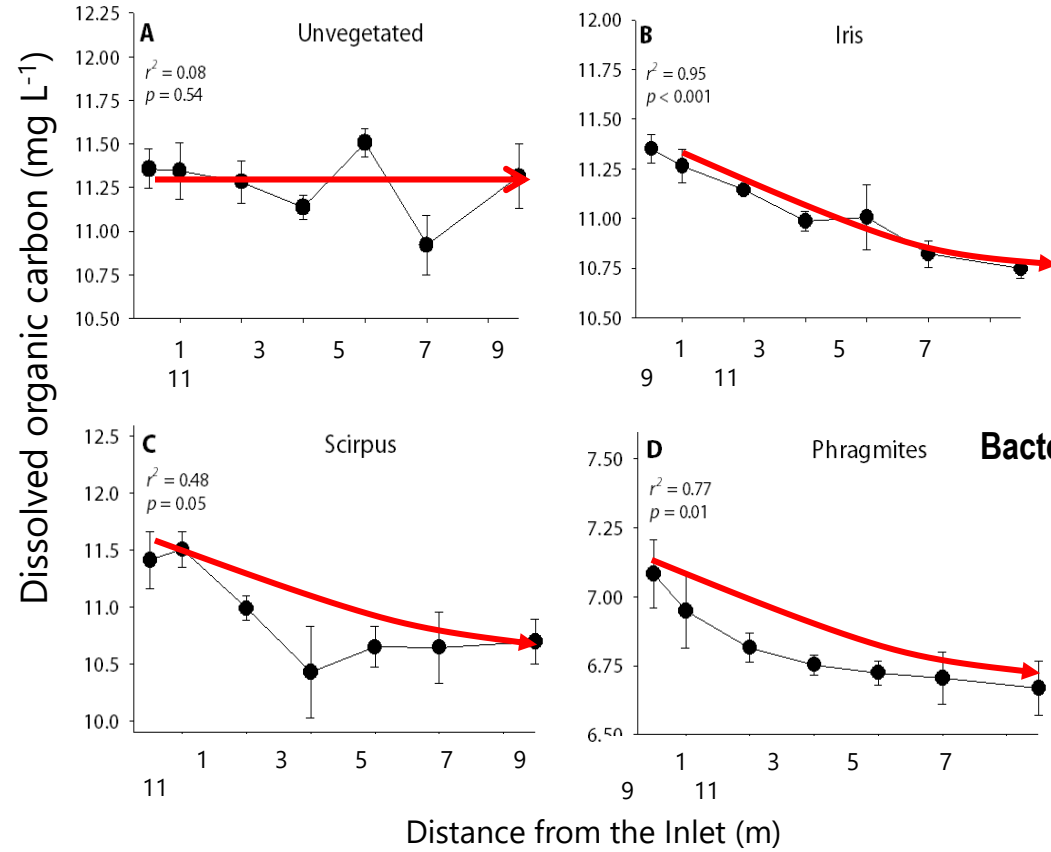
12 canals amb flux subsuperficial.

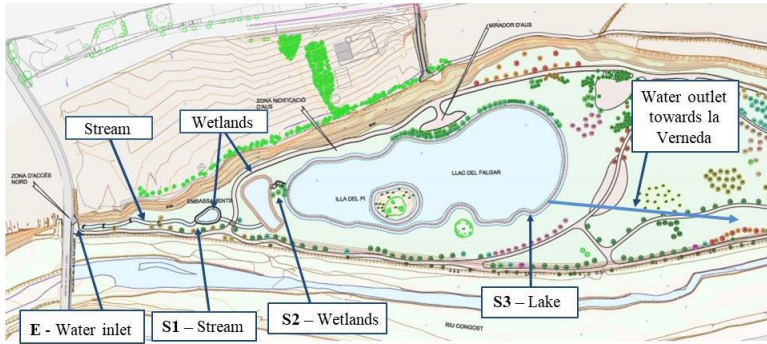
4 tractaments: Control, Iris, Scirpus i Phragmites.

Enfocament experimental:

Examinar els perfils longitudinals de carboni i nitrogen.

Objectiu:

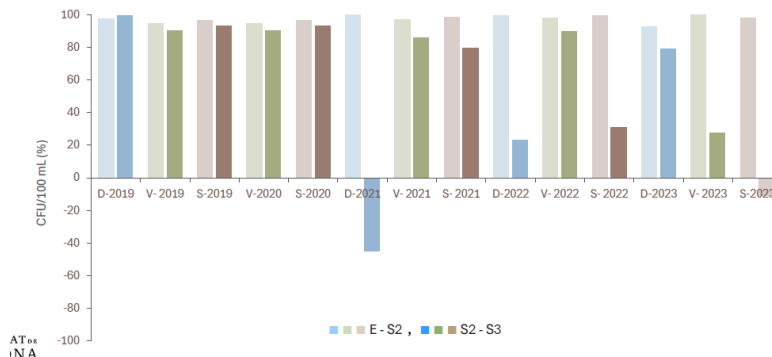
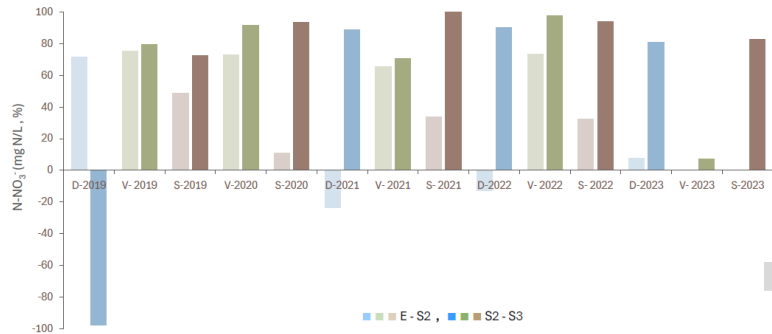
Estudiar els efectes i respostes ecològiques d'ecosistemes receptores d'efluents de depuradores.

Resultats esperats:

Demostrar com la utilització de tècniques basades en la bioenginyeria poden contribuir a una millor gestió dels entorns naturals.

Àrea estudi: Les Franqueses del Vallès

Paper de CBT: gestió i operació juntament amb l'Ajuntament de Les Franqueses del Vallès

Objectiu:

validar la regeneració d'aigües mitjançant aiguamolls artificials, i més concretament, la tecnologia de flux subsuperficial. Per això s'instal·larà a l'EDAR La Garriga un pilot de regeneració.

Resultats esperats:

Determinar la capacitat del sistema d'eliminar patògens, en la reducció de nutrients i en l'eliminació de contaminants emergents per a l'ús de l'aigua regenerada.

Àrea estudi: EDAR La Garriga

Paper de CBT: gestió i operació

Convocatòria de subvenció: Subvencions adreçada als ens locals per a la realització de proves pilot de demostració de reutilització d'aigua regenerada (ACA)

Import total projecte: 364.978,48 €

Import subvencionat: 240.000,00 €

Import subvencionat CBT: 124.978,48 €

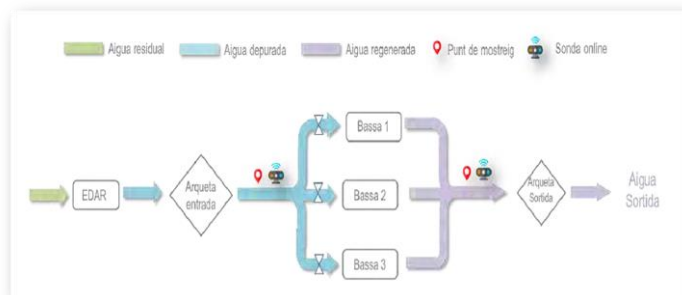
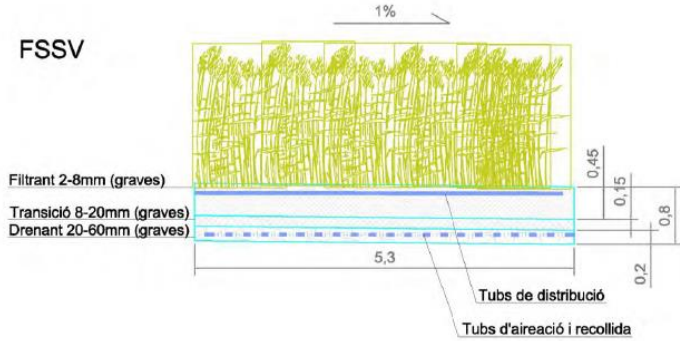
Socis: Naturalea Conservació SL.

Afiliació CBT: Titular

Data inici: 11/05/2024

Data fi: 01/04/2025

Web: https://besos-tordera.cat/projectes_innovacio/natureu/

URL: Urban River Lab – Projectes actuals

Riera de Vallserena (Sant Antoni de Vilamajor)

TIPUS 2 | *Carex pendula* | *Sambucus nigra* | *Alnus glutinosa*

TIPUS 3 | *Carex pendula* | *Sambucus nigra* | *Alnus glutinosa*
Iris pseudacorus | *Salix atrocinerea* | *Populus nigra*

TIPUS 4 | *Carex pendula* | *Sambucus nigra* | *Alnus glutinosa*
Iris pseudacorus | *Salix atrocinerea* | *Populus nigra*
Scirpus lacustris | *Cornus sanguinea* | *Ulmus minor*

Objectiu:

Crear un sistema de deflectors a la riera de Vallserena per a la millora de les aigües tractades a l'estació depuradora.

Resultats esperats:

Demostrar com la utilització de tècniques basades en la bioenginyeria poden contribuir a una millor gestió dels entorns naturals.

Àrea estudi: Riera de Vallserena

Paper de CBT: assessorament tècnic i col·laboració amb el Pla de Comunicació.

URL: Urban River Lab - Equip

**L'Urban River Lab:
10 anys de recerca en rius altament modificats**

**Jornades sobre el sistema
fluvial de Ripollet**